

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีศึกษา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถาม ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม

2. ผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุป (Induction) และนำเสนอรายงานในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์

ผลการศึกษา สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์ ผู้วิจัย ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วม โดยการสอบถามข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 49 คน และคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 18 คน รวมทั้งหมด 67 คน ในวันที่ 26 ตุลาคม 2552 เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงของ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการสื่อความหมายของการเสนอ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการ นำเสนอ ดังนี้

1.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน ประชากร

μ แทน ค่าเฉลี่ยของประชากร (Arithmetic Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการ วิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป (N = 67)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	49	73.10
1.2 คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	18	26.90
รวม	67	100

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 49 คน ร้อยละ 73.10 รองลงมาเป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขต บริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ โดยรวมและเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏ ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ โดยรวมและเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์	ผู้ปกครอง			คณะกรรมการ หมู่บ้าน			โดยรวม		
	μ	S.D.	แปล ผล	μ	S.D.	แปล ผล	μ	S.D.	แปล ผล
1. ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธุ์	3.64	0.49	มาก	3.81	0.34	มาก	3.73	0.42	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.61	0.45	มาก	3.19	0.26	ปาน กลาง	3.40	0.36	ปาน กลาง
รวม	3.63	0.35	มาก	3.50	0.20	ปาน กลาง	3.56	0.39	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธุ์ ส่วนที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย

ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธุ์ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คณะกรรมการหมู่บ้านในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธุ์ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ
คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ ด้านการจัดกิจกรรม
ประชาสัมพันธ์

ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์	ผู้ปกครอง			คณะกรรมการหมู่บ้าน			โดยรวม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. ได้ร่วมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.80	0.70	มาก	4.06	0.63	มาก	3.93	0.67	มาก
2. ได้ร่วมแจ้งข่าวสารข้อมูลของศูนย์ฯทางสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร การกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว	3.76	0.72	มาก	4.00	0.59	มาก	3.88	0.66	มาก
3. ได้ร่วมในการณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรม/โครงการ	3.71	0.76	มาก	3.94	0.53	มาก	3.83	0.65	มาก
4. ได้ร่วมในการประสานงานกับชุมชนในการช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรม/โครงการ	3.61	0.81	มาก	3.78	0.73	มาก	3.70	0.77	มาก
5. ได้ร่วมอำนวยความสะดวก เมื่อศูนย์ฯมีกิจกรรม/โครงการนอกสถานที่	3.59	0.78	มาก	3.72	0.57	มาก	3.66	0.68	มาก
6. ได้ร่วมชี้แจงนโยบาย แผนงาน กิจกรรม/โครงการให้ชุมชนทราบ	3.57	0.67	มาก	3.67	0.68	มาก	3.62	0.68	มาก
7. ได้ร่วมประสานกับผู้ดูแลเด็ก เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม/โครงการ	3.65	0.80	มาก	3.83	0.51	มาก	3.74	0.66	มาก
8. ได้มีส่วนร่วมประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ มาช่วยพัฒนาศูนย์ฯในด้านต่างๆ	3.53	0.68	มาก	3.56	0.61	มาก	3.55	0.65	มาก
9. ได้ร่วมหาวิธีการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการซึ่ง ถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญในการพัฒนาศูนย์ฯร่วมกันอย่างจริงจัง	3.67	0.82	มาก	3.89	0.67	มาก	3.78	0.75	มาก
10. ได้ร่วมแก้ไข ปัญหา อุปสรรคของกิจกรรม/โครงการทันที	3.55	0.73	มาก	3.61	0.50	มาก	3.58	0.62	มาก
รวม	3.64	0.49	มาก	3.81	0.34	มาก	3.73	0.42	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 1 ได้ร่วมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.93$) ข้อ 2 ได้ร่วมแจ้งข่าวสารข้อมูลของศูนย์ฯทางสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร การกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว ($\mu = 3.88$) และ ข้อ 3 ได้ร่วมในการณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรม/โครงการ ($\mu = 3.83$)

ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัด กาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 1 ได้ร่วมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 3.80$) ข้อ 2 ได้ร่วม แจ้งข่าวสารข้อมูลของศูนย์ฯทางสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร การกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว ($\mu = 3.76$) และ ข้อ 3 ได้ร่วมในการณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนในชุมชนมาร่วม กิจกรรม/โครงการ ($\mu = 3.71$)

คณะกรรมการหมู่บ้านในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัด กาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการ จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 1 ได้ร่วม ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu = 4.06$) ข้อ 2 ได้ร่วมแจ้งข่าวสาร ข้อมูลของศูนย์ฯทางสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร การกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว ($\mu = 4.00$) และ ข้อ 3 ได้ร่วมในการณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรม/โครงการ ($\mu = 3.94$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้ปกครอง			คณะกรรมการหมู่บ้าน			โดยรวม		
	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล	μ	S.D.	แปลผล
1. ได้ร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กในเรื่องที่ท่านถนัด	3.55	0.54	มาก	3.06	0.23	ปานกลาง	3.31	0.39	ปานกลาง
2. ได้ร่วมจัดหาและใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในด้านศิลปะพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.53	0.54	มาก	3.00	0.34	ปานกลาง	3.27	0.44	ปานกลาง
3. ได้ร่วมส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอน	3.73	0.60	มาก	3.44	0.51	ปานกลาง	3.59	0.56	มาก
4. ได้ร่วมจัดบรรยากาศการเรียนภายในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่เด็ก	3.69	0.79	มาก	3.39	0.50	ปานกลาง	3.54	0.65	มาก
5. ได้ร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก	3.51	0.54	มาก	2.94	0.23	ปานกลาง	3.23	0.39	ปานกลาง
6. ได้ร่วมส่งเสริมฝึกให้เด็กสวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์	3.61	0.60	มาก	3.22	0.42	ปานกลาง	3.42	0.51	ปานกลาง
7. ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรักการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือและจัดหาหนังสือ นิทานเล่าให้เด็กฟัง	3.65	0.69	มาก	3.28	0.46	ปานกลาง	3.47	0.58	ปานกลาง
8. ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอคอยการมีข้าวแถวเข้าคิว	3.67	0.68	มาก	3.33	0.48	ปานกลาง	3.50	0.58	ปานกลาง
9. ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร	3.59	0.53	มาก	3.17	0.38	ปานกลาง	3.38	0.46	ปานกลาง
10. ได้ร่วมส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่ ที่สำคัญของตำบล ตาม โอกาสอันสมควร	3.57	0.57	มาก	3.11	0.32	ปานกลาง	3.34	0.45	ปานกลาง
รวม	3.61	0.45	มาก	3.19	0.26	ปานกลาง	3.40	0.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3 ได้ร่วมส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.59$) ข้อ 4 ได้ร่วมจัดบรรยากาศการเรียนภายในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับเด็ก ($\mu = 3.54$) ที่เหลือมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอกอยการมีเข้าแถว เข้าคิว ($\mu = 3.50$) ข้อ 7 ได้ร่วม ส่งเสริมและฝึกให้เด็กรักการอ่านด้วยการ อ่านหนังสือและจัดหาหนังสือนิทาน เล่าให้เด็กฟัง ($\mu = 3.47$) ข้อ 6 ได้ร่วมส่งเสริมฝึกให้เด็กสวมหมวก ใหว่พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวัน ในศูนย์ ($\mu = 3.42$) ข้อ 9 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพ ร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร ($\mu = 3.38$) ข้อ 10 ได้ร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ นอกสถานที่ที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร ($\mu = 3.34$) ข้อ 1 ได้ร่วมเป็นวิทยากร ในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กในเรื่องที่ทันสมัย ($\mu = 3.31$) ข้อ 2 ได้ร่วมจัดหาและใช้ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในด้านศิลปะพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\mu = 3.27$) และ ข้อ 5 ได้ร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของ เด็ก ($\mu = 3.23$)

ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัด กาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 3 ได้ ร่วมส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.73$) ข้อ 4 ได้ร่วมจัดบรรยากาศการเรียนภายในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ให้กับเด็ก ($\mu = 3.69$) และข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอกอยการมีเข้าแถว เข้าคิว ($\mu = 3.67$)

คณะกรรมการหมู่บ้านในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัด กาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 3

ได้ร่วมส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอน ($\mu = 3.44$) ข้อ 4 ได้ร่วมจัดบรรยากาศการเรียนภายในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับเด็ก ($\mu = 3.39$) และข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอคอยการมีเจ้าแถว เข้าคิว ($\mu = 3.33$)

สรุปได้ว่า สภาพการณ์มีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลา อาสน์ จากการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครองเด็กเล็ก และคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวได้ให้ข้อมูล พบว่า โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ส่วนที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย

ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 1 ได้ร่วมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อ 2 ได้ร่วมแจ้งข่าวสารข้อมูลของศูนย์ฯ ทางสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร การกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว และ ข้อ 3 ได้ร่วมในการณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนในชุมชนมาร่วมกิจกรรม/โครงการ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3 ได้ร่วมส่งเสริมให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอน ข้อ 4 ได้ร่วมจัดบรรยากาศการเรียนภายในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับเด็ก ที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอคอยการมีเจ้าแถว เข้าคิว ข้อ 7 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรักการอ่านด้วยการ อ่านหนังสือและจัดหาหนังสือนิทาน เล่าให้เด็กฟัง และ ข้อ 6 ได้ร่วมส่งเสริมฝึกให้เด็กสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์ ข้อ 9 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาด สุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร ข้อ 10 ได้ร่วมส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่ที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร ข้อ 1 ได้ร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กในเรื่องที่ท่านถนัด ข้อ 2 ได้ร่วมจัดหาและใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน

ในด้านศิลปะพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ข้อ 5 ได้ร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก

ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้พยายามหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง โดยเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 1 ได้ร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กในเรื่องที่ทำนถนัด เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน, ข้อ 2 ได้ร่วมจัดหาและใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในด้านศิลปะพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อ 7 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรักการอ่านด้วยการ อ่านหนังสือและจัดหาหนังสือนิทาน เล่าให้เด็กฟัง เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ, ข้อ 5 ได้ร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ข้อ 6 ได้ร่วมส่งเสริมฝึกให้เด็กสวมดนตรี ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์ ข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอคอยการมีเข้าแถว เข้าคิว และข้อ 10 ได้ร่วมส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่ที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ข้อ 9 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน เพื่อให้ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยทุกคนมีข้อสรุปร่วมกันคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยครูต้องพยายามสร้างสื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย ทันสมัย นำวัสดุจากท้องถิ่นมาใช้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นที่ยอมรับ ศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชน ต่อไป

ผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้มองเห็นภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแควบลง จากนั้นผู้ร่วมศึกษา ได้ระดมความคิด วางแผนเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นไปอย่างที่คุณปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก และคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการต้องการ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้กลยุทธ์กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control : AIC) ในการประชุมครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการประชุม 2 วัน คือ วันที่ 9 - 10 พฤศจิกายน 2552 โดยผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคำเหมือดแก้วหรือผู้แทน จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน ผู้แทนประชาคม จำนวน 1 คน ผู้แทนผู้ปกครองเด็กเล็ก จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน

เริ่มด้วยผู้วิจัย ได้นำเสนอรายละเอียดผลจากการดำเนินการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระยะที่ 1 คือ การจัดกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อทำให้มองเห็นภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแควบลง ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทาง และวางแผนงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผู้ร่วมวิจัยได้ประชุม ปรึกษาหารือ และตกลงพิจารณาเฉพาะกิจกรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ได้ร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กในเรื่องที่ท่านถนัด เพื่อให้ได้ตาม ข้อ 2 ได้ร่วมจัดหาและใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในด้านศิลปะพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อ 5 ได้ร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ข้อ 6 ได้ร่วมส่งเสริมฝึกให้เด็กสวมมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์ ข้อ 7 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรักการอ่านด้วยการ อ่านหนังสือและจัดหาหนังสือนิทาน เล่าให้เด็กฟัง ข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็กรู้จักการรอคอยการมีเข้าแถว เข้าคิว ข้อ 9 ได้ร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร และข้อ 10 ได้ร่วมส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่ที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลต่อมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

ผู้วิจัย จึงขอนำเสนอขั้นตอนการดำเนินงาน ควบคู่กับผลที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา และในแต่ละกิจกรรม ก็มีขอบข่ายงานกว้างขวางพอสมควร ซึ่งผู้วิจัย ได้ยึดกรอบวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นกรอบหลัก และกรอบเป้าหมายของกิจกรรม ดังนี้

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ : AIC ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการสร้างความรู้ (A) 2) ขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา (I) 3) ขั้นตอนการสร้างแนวทางปฏิบัติ (C)

นำสู่การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงผลการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ ผู้วิจัยได้เชิญวิทยากร ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ร่วมวิจัย โดยวิทยากร ได้บรรยายความหมาย ความสำคัญและสถานการณ์ ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ผู้ร่วมวิจัย วาดภาพนำเสนอองค์ความรู้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วม และสิ่งที่ต้องการเห็นหรือต้องการให้เกิดการพัฒนา เพื่อรวบรวมแนวคิดของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะเห็นได้จาก การสัมภาษณ์ของผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

“...การจัดประชุมปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ : AIC เป็นสิ่งที่ดีทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้ระดมสมอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้มีความมั่นใจในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ที่มีความเหมาะสมกับบริบท...”

(นายพิบุรณ์ คำแห่งพล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีความสำคัญ เพราะจะช่วยให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รู้ถึงแนวทางในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ...”

(นายสินธุ์ชัย ทิพกุล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและเกิดความมั่นใจในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและวิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้และแสดงให้เห็นถึงวิธีการได้ดี...”

(นายคำจันทร์ บุญหล้า. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...ที่ผ่านมาคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากนัก ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาค้นหาปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหา ไม่มีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นโอกาสดีของคณะกรรมการ ฯ...”

(นายอุดม วงเห็น. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนน้อยมาก ควรต้องให้ความสำคัญ ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่แล้ว เพราะจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่คณะกรรมการฯ ชุดต่อไป...”

(นายทองใส ชินวัน. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...เป็นการดีที่คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการร่วมประชุม เพื่อสร้างความรู้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น ...”

(นายสวาท อาจดวงดี. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

ขั้นตอนที่ 2 ได้แนวการพัฒนา โดยวิทยากรได้นั้นถึงเรื่องการกำหนดกรอบในการนำเสนอโครงการในการพัฒนาการมีส่วนร่วม และรวบรวมข้อมูลตามกรอบ แผนการดำเนินการ ดังนี้

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดกิจกรรมประดิษฐ์กระทงจากวัสดุท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเข้าร่วมเป็นวิทยากร อีกทั้งคณะกรรมการศูนย์ ฯ จะได้ร่วมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในเรื่องที่ถนัด...”

(นายพิบูลย์ คำแห่งพล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดกิจกรรมเล่นิทานของชุมชน จะได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และเพื่อให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทางหนึ่ง...”

(นายสินธุ์ชัย ทิพกุล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเรา ควรจัดกิจกรรมฝึกให้เด็กสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์ เพื่อให้เด็ก ได้รู้จักการสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ และเพื่อให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทางหนึ่ง...”

(นางร้อย งามนิล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเรา ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือและจัดหาหนังสือนิทานเล่าให้เด็กฟัง และเพื่อให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทางหนึ่ง...”

(นายจำปี ศรีเสมอ. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

ขั้นตอนที่ 3 ได้แนวปฏิบัติ โดยวิทยากรให้ผู้ร่วมวิจัย เลือกแนวทางหรือกิจกรรมที่จะทำร่วมกันทำและจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยจัดโครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยผู้ร่วมวิจัย ร่วมคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบ และมีการคิดแบบองค์รวม ซึ่งประเด็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ แสดงในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 แผนปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	ปัญหาในการดำเนินงานกิจกรรม	กิจกรรมการสนับสนุนการดำเนินการพัฒนา	ระยะเวลาในการดำเนินการกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล/เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					

มาตรฐาน ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจาก ชุมชน	ปัญหาในการ ดำเนินงาน กิจกรรม	กิจกรรมการ สนับสนุน การดำเนิน การพัฒนา	ระยะเวลา ในการดำเนิน กิจกรรม	ผู้ เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวม ข้อมูล/เครื่องมือที่ ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล
	ข้อ 1 ได้ร่วมเป็นวิทยากร ในการจัดการเรียนการสอน แก่เด็กในเรื่องที่วุ่นถนัด	1.1 กิจกรรม ภูมิปัญญาชุมชน จากวัสดุท้องถิ่น	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 2 ได้ร่วมจัดหาและ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน การสอนในด้านศิลปะพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.2 กิจกรรม ภูมิปัญญาชุมชน จากวัสดุท้องถิ่น	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 5 ได้ร่วมส่งเสริมหรือ ช่วยเหลือสรรหาบุคคล ภายนอกเข้ามาเสริมสร้าง พัฒนาการของเด็ก	1.3 กิจกรรม ครูอนุบาล โรงเรียนอื่น สอนเด็ก	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 6 ได้ร่วมส่งเสริมฝึก ให้เด็กสวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำสมาธิก่อนนอน กลางวัน ในศูนย์	1.4 กิจกรรม สวดมนต์ ไหว้พระ ก่อน นอน	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 7 ได้ร่วมส่งเสริมและ ฝึกให้เด็กรักการอ่าน ด้วยการอ่านหนังสือและ จัดหาหนังสือนิทาน เล่าให้เด็กฟัง	1.5 กิจกรรม เล่านิทาน ของชุมชน	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 8 ได้ร่วมส่งเสริมและ ฝึกให้เด็กรู้จักการรอกอย การมีวินัย การเข้าแถว หรือเข้าคิว	1.6 กิจกรรม เด็กดีมีวินัย	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 9 ได้ร่วมส่งเสริมและ ฝึกเด็กให้รู้จักการรักษา ความสะอาดสุขภาพร่างกาย ของเด็ก เช่น การแปรงฟัน หลังอาหาร	1.7 กิจกรรม หุบูน้อย ฟันสวย	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์
	ข้อ 10 ได้ร่วมส่งเสริม การเรียนรู้สถานที่ที่สำคัญ ของตำบล ตามโอกาส อันสมควร	1.8 กิจกรรม เรียนรู้สถานที่ สำคัญของตำบล	16 พ.ย. 52 – 31 ม.ค. 53	- กลุ่มผู้ร่วม วิจัย	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์

หลังจากสิ้นสุดกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม และการสังเกต พบว่า คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำผลที่ได้จากการเข้ากระบวนการ มีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ต่อการปฏิบัติ คือ

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1.1 กิจกรรมภูมิปัญญาชุมชนจากวัสดุท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ทางคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ประชุมและจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เพื่อนำวัสดุจากท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็ก ในเรื่องที่ทำนถนัด โดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถใช้ภูมิปัญญา หรือตามประเพณีวัฒนธรรมชุมชนในตำบลคำเหมือดแก้ว โดยกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อวางแผนสอนเด็กนักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ให้ช่วยกันทำกระทง เพื่อมาลอยกระทง ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 โดยให้เด็กนักเรียนใช้ส่วนต่างๆ ของ ต้นกล้วยมาทำกระทงตามภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำไปลอยกระทงกับผู้ปกครองในงานประเพณีลอยกระทงประจำปีของตำบลคำเหมือดแก้ว จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ทำให้เด็กนักเรียนทราบถึงความสำคัญของประเพณีลอยกระทง ประโยชน์ของการนำส่วนต่าง ๆ ของต้นกล้วยมาใช้ทำกระทง ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ส่งผลต่อการดำเนินการดังกล่าว ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ความร่วมมือและร่วมเป็นวิทยากรจัดทำกระทง จากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งได้รับการชื่นชมจากผู้ปกครองเด็กนักเรียนเป็นอย่างดี ส่งผลให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

“...เด็กนักเรียนชอบมาก เมื่อได้ประดิษฐ์กระทงจากวัสดุท้องถิ่น ที่มีชุมชน ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็กช่วยกันทำกระทงให้เด็กนักเรียน...”

(นายคำจันทร์ บุญหล้า. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กรรมการหมู่บ้าน ยอมรับว่าการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผลิตผลิติน สนุกสนาน ใช้ประโยชน์ได้จริง เด็กนักเรียนชอบและพอใจกับผลงานการทำกระทง...”

(นายอุดม วงเห็น. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กรรมการหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ดีใจ และอยากให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาร่วมเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้วัสดุธรรมชาติ หาง่าย อีกทั้งเป็นการสอดคล้องดูแลลูกหลานอีกทาง...”

(นายทองใส จินวัน. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กรรมการหมู่บ้าน ต้องการให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับผู้ดูแลเด็ก ช่วยกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายอีก...”

(นายสวาท อาจดวงดี. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรมภูมิปัญญาชุมชนจากวัสดุท้องถิ่น โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมจัดหาวัสดุและทำหน้าที่วิทยากรสอนทำกระทง เพื่อลดตามประเพณี โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน มีความกระตือรือร้นและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีความพึงพอใจ ที่ได้ทำกิจกรรมกระทงจากภูมิปัญญาชุมชน ร่วมกันมากยิ่งขึ้น

1.2 กิจกรรมครูอนุบาลจากโรงเรียนอื่น สอนเด็ก มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคลากรภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก โดยทางคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ประชุมและจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ และคณะกรรมการชุมชน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนของครู ระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 โดยได้เชิญ นางอารยา นาชัยเพชร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญ วิทยาลัยครูคำเหมือดแก้วบําเพ็ญวิทยา ได้มาเป็นวิทยากรพิเศษ เข้ามาสอนการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2552 โดยนางอารยา นาชัยเพชร ได้แนะนำวิธีสอนพับกระดาษ สอนพับนก สอนให้เด็กขับร้องเพลงที่ถูกต้อง สอนทำต้นประกอบเพลง ทำให้เด็กสนุกสนาน ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อครูผู้ดูแลเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

“...การสรรหาบุคลากรภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก เป็นประโยชน์ต่อครูผู้ดูแลเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ เป็นอย่างมาก เพราะครูของเราจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จากบุคลากรจากภายนอกที่มากประสบการณ์ ...”

(นายจำปี ศรีเสมอ. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...การสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ทำให้ครูของเราได้เปิดหู เปิดตา เพราะบุคลากรภายนอกเป็นผู้มากประสบการณ์ สามารถนำมาปรับใช้การสอนเด็กนักเรียน...”

(นางร้อย ภูงามนิล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...การร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ทำให้คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก สามารถนำมาประยุกต์ การสอนเด็กนักเรียนได้...”

(นายพิบูลย์ คำแห่งพล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...บุคลากรภายนอก ได้แนะนำวิธีสอนพับกระดาษ สอนพับนก สอนให้เด็กขับร้องเพลงที่ถูกต้อง สอนทำต้นไม้ประกอบเพลง ทำให้เด็กสนุกสนาน ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อครูผู้ดูแลเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างมาก...”

(นายสินธุ์ชัย ทิพกุล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรม ครูอนุบาลจากโรงเรียนอื่น สอนเด็กมีเป้าหมาย เพื่อร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน ได้รับประโยชน์ และได้รับประสบการณ์จากบุคลากรภายนอก ได้มาช่วยแนะนำ เทคนิค วิธีการสอนเด็ก เช่น สอนพับกระดาษ สอนให้เด็กขับร้องเพลงที่ถูกต้อง สอนทำต้นไม้ประกอบเพลง ทำให้เด็กสนุกสนาน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครูผู้ดูแลเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้

1.3 กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ มีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมฝึกให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการปลูกจิตสำนึกในความเป็นพุทธศาสนิกชน โดยผู้วิจัย และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ผลักดันเปลี่ยนหมุนเวียนมาเป็นวิทยากร สวดมนต์ไหว้พระ หรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ซึ่งคณะกรรมการฯ ที่เป็นวิทยากรทุกคน ยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักกับสวดมนต์ไหว้พระ เช่น สวดมนต์ อธิษฐาน ง่าย ๆ ปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้มีศีล มีธรรมต่อไป ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

“...กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ มีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมฝึกให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวัน จะมีประโยชน์ต่อเด็กในอนาคต ทำให้รู้ถึงความเป็นผู้มีศีลธรรมในจิตใจ...”

(นายคำจันทร์ บุญหล้า. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ เป็นการฝึกให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิ จะช่วยให้จิตใจของเด็ก สงบร่มเย็นและได้รู้จักบทสวดมนต์ในศาสนาพุทธด้วย...”

(นายอุดม วงเห็น. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ เป็นการส่งเสริมฝึกให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอน เป็นการปลูกจิตสำนึกในความเป็นพุทธศาสนิกชนในอนาคต...”

(นายทองใส ชินวัน. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ จะช่วยให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอน เป็นการปลูกจิตสำนึกให้เด็ก รู้จักความเป็นเมืองพุทธ และได้ร่วมทำนุบำรุงศาสนาต่อไป...”

(นายสวาท อาจดวงดี. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ มีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมฝึกให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ไหว้พระ หรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการปลูกจิตสำนึกในความเป็นพุทธศาสนิกชน โดยกลุ่มผู้วิจัย และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ผลักดันเปลี่ยนหมอนเวียน มาเป็นวิทยากร สวดมนต์ไหว้พระ หรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เด็ก ๆ ทุกคน ถึงแม้ช่วงสัปดาห์แรก จะยังไม่ค่อยเข้าใจในกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ แต่สัปดาห์ต่อมา ก็ค่อยเข้าใจและทำตาม เป็นการปลูกฝังให้เด็ก รู้จักสวดมนต์ไหว้พระ หรือทำสมาธิ เป็นการขัดเกลาจิตใจ จะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก เป็นประโยชน์ต่อครู และต่อคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 กิจกรรมการเล่านิทานของชุมชน มีเป้าหมาย เพื่อร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการฟังสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ในระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ซึ่งได้

ประชุมได้ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พลัดเปลี่ยนเวรมาเล่านิทาน ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกับผู้ดูแลเด็ก สรรหาหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียน และเล่านิทานทุกวันจันทร์ และวันพุธ วันละ 15 นาที หลังทำกิจกรรมหน้าเสาธง/กิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เพลิดเพลิน สนุกสนานกับการฟังนิทานแล้วตอบคำถาม ได้สรุปเนื้อหาของนิทานทุกครั้ง ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองเข้าฟังนิทานกับนักเรียน มีความสนใจและมีความตื่นตัวเป็นอย่างมากในกิจกรรมเล่านิทาน เด็กนักเรียนตั้งใจฟัง และดูภาพตามในหนังสือนิทาน อย่างมีความสุขทุกคน โดยที่ผู้ดูแลเด็ก ไม่ต้องคอยกำชับ ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

“...จากการสำรวจนิทานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีหนังสือนิทานที่อ่านง่ายเพียงพอ สำหรับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้เล่านิทานให้เด็กฟัง ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ไม่เพียงพอ ต่อการยืมของผู้ปกครองเด็กนักเรียน...”

(นายจำปี ศรีเสมอ. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...เด็กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกคนขอให้เล่านิทานและดูภาพหนังสือประกอบประเภทนิทานที่มีภาพสวย สดใส และอยากให้คณะกรรมการมาเล่านิทานทุก ๆ วัน...”

(นางร้อย งามนิล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...ผู้ปกครอง ชอบกิจกรรมเล่านิทานของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก เพราะนิทานที่เล่ามีความสนุกสนานหลากหลาย เด็กนักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากเมื่ออยู่ที่บ้านก็จะให้แม่เล่านิทานให้ฟังอยู่เสมอ...”

(นายพิบูลย์ คำแหงพล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...เด็กนักเรียนมีความคุ้นเคยกับคนในชุมชน โดยใช้นิทานหรือหนังสือเป็นสื่อกลาง ได้ดีขึ้นกว่าเดิมมาก จากการสร้างความคุ้นเคย และการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข...”

(นายสินธุ์ชัย ทิพกุล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรมเล่านิทานของชุมชน มีเป้าหมายเพื่อร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการฟังสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก แบ่งหน้าที่กันเพื่อเล่นนิทาน ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกับผู้ดูแลเด็ก ได้สรรหาหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียน โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แบ่งกันเล่นนิทานตามทีตนถนัด เพื่อส่งเสริมจินตนาการสำหรับเด็กนักเรียน โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน มีความกระตือรือร้นและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีความพึงพอใจในกิจกรรมนี้

1.5 กิจกรรมเด็กดีมีวินัย มีเป้าหมาย เพื่อร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็ก ได้รู้จักการรอคอย การมีวินัย การเข้าแถวหรือเข้าคิว โดยผู้วิจัยและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้มีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน มาเป็นวิทยากร ทำหน้าที่แจกอาหารกลางวัน และแจกนมโรงเรียน ให้แก่เด็ก ในช่วงเวลาพักเที่ยง ทุกวัน อังคาร พฤหัสบดี ซึ่งคณะกรรมการฯ ที่เป็นวิทยากรทุกคน ยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็ก ได้รู้จักการรอคอย การมีวินัย โดยเข้าแถวหรือเข้าคิว ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

“...กิจกรรมเด็กดีมีวินัย จะมีประโยชน์ต่อเด็กในอนาคต เพราะเป็นการเพื่อฝึกให้เด็ก รู้จักความอดทน รู้จักการรอคอย การมีวินัย โดยการเข้าแถว หรือเข้าคิว รับประทานอาหารและนมโรงเรียน ...”

(นายคำจันทร์ บุญหล้า. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมเด็กดีมีวินัย จะช่วยให้เด็กนักเรียนของเรา มีความอดทน เป็นเด็กที่มีวินัย โดยใช้การเข้าแถว หรือเข้าคิว รับประทานอาหารและนมโรงเรียน ...”

(นายอุดม วงเห็น. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมเด็กดีมีวินัย จะเกิดประโยชน์ต่อเด็กของเราเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการเพื่อฝึกให้เด็ก ได้รู้จักความอดทน เสียสละ รู้จักการรอคอย เป็นต้น...”

(นายทองใส ชิมวัน. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรมเด็กดีมีวินัย มีเป้าหมาย เพื่อร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็ก ได้รู้จักการรอคอย การมีวินัย การเข้าแถวหรือเข้าคิว โดยกลุ่มผู้วิจัยและคณะกรรมการ ได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน ทำหน้าที่แจกอาหารกลางวัน และแจกนมโรงเรียน ให้แก่เด็ก ในช่วงเวลาพักเที่ยง ทุกวัน อังคาร พฤหัสบดี โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน มีความ

กระตือรือร้นและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีความพึงพอใจในกิจกรรมนี้

1.6 กิจกรรมหนูน้อยฟันสวย มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร โดยผู้วิจัย และ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ผลักดันเปลี่ยนหมอนเวียน มาเป็นวิทยากร ทำหน้าที่สาธิตการแปรงฟัน ที่ถูกวิธีให้แก่เด็ก ในช่วงเวลาพักเที่ยง ทุกวันจันทร์ ซึ่งคณะกรรมการฯ ที่เป็นวิทยากรทุกคน ยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็ก ได้รู้จักรักษาความสะอาดสุขภาพ โดยเฉพาะสุขภาพฟัน เพื่อให้เด็กมีฟันที่สวยงาม ทนทานและแข็งแรง ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

“...กิจกรรมหนูน้อยฟันสวยนั้น เพื่อฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหารให้ถูกวิธี จะทำให้ฟันของเด็กแข็งแรง...”

(นายสวาท อาจดวงดี. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมหนูน้อยฟันสวย เพื่อเป็นการรักษาความสะอาด ของสุขภาพฟันของเด็ก เช่น การแปรงฟัน ก่อนและหลังอาหารให้ถูกวิธี...”

(นายจำปี ศรีเสมอ. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“...กิจกรรมหนูน้อยฟันสวย เป็นการฝึกเด็กของเรา ให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพฟัน เช่น ให้เด็ก รู้จักการแปรงฟันก่อน หลังอาหารให้ถูกวิธี จะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพฟันของเด็กมาก...”

(นางร้อย ภูงามนิล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรมหนูน้อยฟันสวย มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร โดยผู้วิจัย และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ผลักดันเปลี่ยนหมอนเวียน มาเป็นวิทยากร ทำหน้าที่สาธิตการแปรงฟัน ที่ถูกวิธีให้แก่เด็ก ในช่วงเวลาพักเที่ยง ทุกวันจันทร์ ซึ่งคณะกรรมการฯ ที่เป็นวิทยากรทุกคน ยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็ก ได้รู้จักรักษาความสะอาดสุขภาพ โดยเฉพาะสุขภาพฟัน เพื่อให้เด็กมีฟันที่สวยงาม ทนทานและแข็งแรง ทำให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีความพึงพอใจในกิจกรรมนี้

1.7 กิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล มีเป้าหมาย เพื่อร่วมส่งเสริมการเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร โดยผู้วิจัย และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมกันส่งเสริมการเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล โดยนำเด็กนักเรียนไปทัศนศึกษา วันที่ 25 พฤศจิกายน 2552 ไหว้พระที่วัดคำเหมือดแก้ว และไปดูการทอเสื่อกกในหมู่บ้าน ของกลุ่มอาชีพ บ้านโนนศิลาอาสน์ หมู่ 9 ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ดังตัวอย่างในการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

“... กิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล เป็นการส่งเสริมให้เด็ก ได้รู้จักสถานที่ที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร เพื่อปลูกฝังให้เด็ก รู้สึกภูมิใจในสถานที่ที่สำคัญของตำบล...”

(นายพิบูลย์ คำแห่งพล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“... กิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของให้เด็ก ให้ได้รู้จักสถานที่ที่สำคัญของตำบล เช่น วัด ทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจในสถานที่ที่สำคัญของตำบล...”

(นายสินธุ์ชัย ทิพกุล. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

“... กิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล จะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์จริง เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้แก่เด็ก...”

(นายคำจันทร์ บุญหล้า. 2552 : สัมภาษณ์กลุ่ม)

จากการสังเกต พบว่า จากการดำเนินกิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล มีเป้าหมาย เพื่อร่วมส่งเสริมการเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร โดยผู้วิจัย และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมกันส่งเสริมการเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล โดยนำเด็กนักเรียนไปทัศนศึกษา วันที่ 25 พฤศจิกายน 2552 ไหว้พระที่วัดคำเหมือดแก้ว และไปดูการทอเสื่อกกในหมู่บ้าน ของกลุ่มอาชีพ บ้านโนนศิลาอาสน์ หมู่ 9 ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ทำให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีความพึงพอใจในกิจกรรมนี้

สรุปผลการพัฒนา

จากผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลา อาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control : AIC) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีเป้าหมายเพื่อให้มีความรู้ มีแนวทางการพัฒนา มีแนวทางปฏิบัติและการนำไปสู่การปฏิบัติของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) ซึ่งผู้ร่วมวิจัย ได้สรุปผล ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน พบว่า ภายหลังจากการดำเนินกิจกรรม จำนวน 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมภูมิปัญญาชุมชนจากวัสดุท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ทางคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ประชุมและจัดกิจกรรมนี้ขึ้น เพื่อนำวัสดุจากท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนแก่เด็ก 2) กิจกรรมครูอนุบาลจากโรงเรียนอื่น สอนเด็ก มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมหรือช่วยเหลือสรรหาบุคคลภายนอกเข้ามาเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก 3) กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมฝึกให้เด็ก ได้รู้จักสวดมนต์ ไหว้พระหรือทำสมาธิก่อนนอนกลางวันในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการปลูกจิตสำนึกในความเป็นพุทธศาสนิกชน 4) กิจกรรมการเล่านิทานของชุมชน มีเป้าหมายเพื่อร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการฟังสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน 5) กิจกรรมเด็กดีมีวินัย มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมและฝึกให้เด็ก ได้รู้จักการรอคอย การมีวินัย การเข้าแถวหรือเข้าคิว 6) กิจกรรมหนูน้อยฟันสวย มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมและฝึกเด็กให้รู้จักการรักษาความสะอาดสุขภาพร่างกายของเด็ก เช่น การแปรงฟันหลังอาหาร และ 7) กิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล มีเป้าหมายเพื่อร่วมส่งเสริมการเรียนรู้สถานที่ที่สำคัญของตำบล ตามโอกาสอันสมควร ทำให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีพฤติกรรมที่แสดงถึง การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนดีขึ้นตามลำดับ สามารถมีส่วนร่วมได้ถูกต้อง เหมาะสมที่พึงกระทำต่อเด็กนักเรียนทั้งที่ชุมชนและที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน แม้ในช่วงแรก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะพัฒนาการมีส่วนร่วมค่อนข้างยาก เพราะความเคยชินกับการปฏิบัติแบบเดิม แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มนี้มีความสนใจ

เอาใจใส่ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้เด็กนักเรียน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีจิตใจจดจ่อในการทำกิจกรรมร่วมกัน และทำให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคน มีความภาคภูมิใจ แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ทำให้เป็นที่ชื่นชมของชุมชน

ผู้ศึกษา ได้สะท้อนผลการเปรียบเทียบ การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ ก่อนและหลัง การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control : AIC) ดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ เปรียบเทียบก่อน - หลัง การใช้ กระบวนการ AIC กับ หลังใช้กระบวนการ AIC

ที่	การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์	ก่อนใช้ AIC			หลังใช้ AIC			ระดับพัฒนา (%)	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ		
1	ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์	3.73	0.42	มาก	3.75	0.43	มาก	0.53 %	2
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.40	0.36	ปานกลาง	3.56	0.39	มาก	4.70 %	1
โดยรวม		3.56	0.39	มาก	3.65	0.41	มาก	2.58 %	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์

ก่อนการใช้ กระบวนการ AIC พบว่า โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ส่วนที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หลังการใช้ กระบวนการ AIC พบว่า โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 2.58 เปอร์เซ็นต์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุก

ด้าน โดยด้านการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 0.53 เปอร์เซ็นต์
และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็น 4.70 เปอร์เซ็นต์

สรุปได้ว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation
Influence Control : AIC) ทำให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ มีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ปกครอง และชุมชน พอใจต่อการจัดการ
เรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY